

Dkt. David Howard, Joshua-Ruth, Kipindi cha 2, Utangulizi Sehemu ya 2, Mada

© 2024 David Howard na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. David Howard katika mafundisho yake kuhusu Yoshua kupitia Ruthu. Hii ni kipindi cha 2, Utangulizi wa Yoshua, sehemu ya 2, Mada na Theolojia.

Nataka kuzungumzia sasa kuhusu kusudi la kitabu cha Yoshua.

Kwa nini iliandikwa? Na kile ambacho ningeaona ni mada kuu katika kitabu na kisha mada ndogo zinazopitia. Kwa hivyo, tutafikiria zaidi kuhusu theolojia ya kitabu. Na kwa hivyo, kwa upande wa kusudi, kwa nini kitabu kiliandikwa? Katika ngazi moja kiliandikwa, au kwa ujumla, kiliandikwa ili kutoa historia ya tafsiri, na hiyo ni muhimu, historia ya tafsiri, kipande kimoja cha maisha ya Israeli kama watu.

Haijaandikwa kama historia tu kwa ajili ya historia. Kuna mapengo mengi katika maisha ya Israeli wakati wa Yoshua. Kuna mambo ambayo tungependa kujua ambayo hatuyajui.

Kuna aina fulani ya kauli zinazofupisha, na hatujifunzi kuhusu kile ambacho Mungu alifanya kwa kila sehemu ya eneo la Wakanaani na nchi na miji. Kwa hivyo, inatupa kupitia lenzi, lenzi fulani, na haswa zaidi inarejelea kipindi chini ya Yoshua wakati Israeli inaingia na kukaa katika nchi hiyo, na ni nchi ambayo iliahidiwa karne nyingi mapema kwa Ibrahimu na wazao wake. Kwa hivyo, jambo kubwa katika kitabu hiki ni wazo la ahadi kutimizwa hapa.

Na katika kipindi chote hicho, Mungu ndiye anayedhibiti matukio. Kwa hivyo tena, kama tulivyosema katika sehemu ya kwanza, mara nyingi tunakifikiria kitabu hiki kama vita na migogoro hii tu kati ya Waisraeli na Wakanaani, lakini kwa kweli tunapaswa kukiona kupitia lenzi ya Mungu kama yule anayeongoza, kudhibiti, na kusimamia kinachoendelea hapa. Hakika kuna miujiza ya ajabu katika kitabu hiki, na Mungu anapewa sifa kwa ushindi wote katika kitabu hicho.

Kwa hivyo, nimeandika ubaoni kile ambacho ningekiona kama mada kuu katika kitabu, na ni kwamba Mungu anawapa watu wake Israeli nchi ya ahadi ya Kanaani kama urithi. Na ninataka kuelezea kila sehemu ya sentensi hii kwa sababu kila sehemu ya sentensi hii inatokana na sehemu ndogo za maandishi yenyewe, ikibubujika katika hili. Kwa hivyo, sijaandika hili kama aina ya kulazimisha kutoka juu kwenda chini, lakini hili limetengenezwa kikaboni kutokana na vidokezo katika maandishi.

Kwa hivyo wacha niseme jambo fulani kuhusu hilo. Kwanza kabisa, nimeweka jina la Mungu hapa kwa sababu ningemwona Mungu kama mwigizaji mkuu, mhusika mkuu,

na mhusika mkuu katika kitabu, si Yoshua au mhusika mwingine yeyote wa kibinadamu. Mungu ndiye anayefanya kila kitu katika kitabu kimsingi.

Na ni zawadi yake ya ardhi. Nilipoanza kufundisha katika kazi yangu, mara nyingi ningejaribu kuwafanya wanafunzi, bado nafanya hivyo, kujaribu kuwafanya wanafunzi wafikirie kila kitabu katika Biblia kimsingi, lakini katika Agano la Kale, shamba langu, kufikiria labda neno moja la kuainisha kila kitabu, Mwanzo, labda Mwanzo au kitu kama hicho. Na Yoshua, neno ambalo kwa kawaida lilikuja akilini lilikuwa nchi.

Na kufikiria nchi kama kitovu cha mahali pa kukaa. Lakini, na hiyo ni kweli katika kitabu cha Yoshua, lakini pia ni kweli kwamba nchi hiyo inaonekana kama zawadi kutoka kwa mkono wa Mungu. Na tutaona hilo tunapopitia sehemu zinazofuata katika kitabu.

Ni Mungu ndiye aliyetoa ardhi, na ni nchi iliyoahidiwa. Tazama kwamba sijatumia ardhi ya ahadi kwa herufi kubwa. Mara nyingi tunaona hiyo kwa herufi kubwa kama aina ya hati miliki kwa nchi.

Lakini ni kutoa ardhi ambayo iliahidiwa miaka mingi iliyopita, zamani sana, kwa Ibrahimu. Tutaangalia katika sehemu nyingine kuhusu ahadi hizo. Kwa hivyo, kitabu hiki kinahusu kutimiza ahadi.

Na ahadi za nani? Ni ahadi za Mungu. Kwa hivyo, inaturudisha kwa Mungu kama mhusika mkuu. Na bila shaka, ni nchi.

Hiyo ndiyo lengo la kuiteka nchi na kisha kuishi katika nchi hiyo. Lakini ni nchi gani hiyo? Ni nchi ya Kanaani. Nasi tunajua hilo kwa namna fulani.

Ni dhahiri kabisa. Lakini najumuisha hilo katika kauli yangu ili kujikumbusha kwamba Mungu hakubadilisha mawazo yake kwa muda mfupi. Mungu aliahidi Ibrahimu nchi hiyo mamia ya miaka iliyopita.

Na licha ya migogoro na kadhalika, Mungu hakusema, unajua, nibadilishe mawazo yangu. Kwa nini nisiwape nchi ya Kushi au Moabu? Hapana, ni nchi ile ile. Na alitimiza ahadi hiyo ya kumpa nchi hiyo.

Alimpa nani? Kwa Waisraeli, bila shaka. Waisraeli walikuwa akina nani? Walikuwa watu wa Mungu. Kwa hivyo, hii inasisitiza uhusiano tunaouona mara kwa mara katika Agano la Kale.

Ningesema mara nyingi tunakuwa nao; wakati mwingine tunafikiria kile ambacho ningekiita dhana potofu za uongo au mgawanyiko wa uongo kati ya Agano. Tena, nilijifunza kupitia washauri wa Mungu, walimu, na wachungaji baadhi ya mgawanyiko

huu. Na moja ilikuwa kwamba Mungu wa Agano la Kale alikuwa Mungu wa ghadhabu.

Mungu wa upendo wa Agano Jipya. Na kulikuwa na sheria na kanuni hapa. Kulikuwa na uhusiano hapa na kadhalika.

Na kuna sababu kwa nini watu walifundisha hivyo na bado wanafikiri hivyo leo. Lakini ningesema kwamba pia kuna, hizo ni mgawanyiko wa uongo. Mungu wa Agano la Kale ni Mungu wa uhusiano.

Yeye ndiye aliyewapenda watu wake. Na ndiyo maana nimejumuisha hili hapa ili kuhakikisha kwamba ninaelewa kwamba ni Mungu anayewapenda watu wake, akitimiza ahadi. Na alikuwa akifanya hivi kwa ajili ya nini? Ilikuwa urithi wao.

Kuna maneno kadhaa tofauti ya urithi katika kitabu. Na yote yanalenga hili kama zawadi kutoka kwa Mungu na Israeli wakipokea hili kama urithi wao. Kwa kweli, jambo moja ninalofanya darasani mwangu, unaweza kujaribu hili kama zoezi peke yako, kama zoezi la kufundisha.

Nahitaji madarasa yangu yasome kitabu chote cha Yoshua kwa mkao mmoja. Kisha andika muhtasari wa kitabu kwa viwango viwili. Kiwango kikuu, kina sura tano, sita, nane.

Kisha ngazi ya pili, sura moja kipande kimoja katika kitabu chote. Nami nawataka watumie neno urithi au kitenzi kurithi au kurithi au kurithi katika kila sehemu ya muhtasari. Na hilo ni rahisi kufanya katika sura zinazozungumzia mgawanyo wa ardhi, sura ya 12 hadi 21.

Au 13 hadi 21. Lakini ni vigumu zaidi kidogo katika sura zilizotangulia. Lakini hoja yangu ni kwamba hatufikirii kuhusu matukio yanayoendelea.

Lakini tunafikiri, tukifikiria miaka mingi baadaye, mwandishi wa kitabu. Mwandishi anajaribu kufanya nini? Na mwandishi anajaribu kuzungumzia nchi hii kama urithi kutoka kwa Mungu. Kwa hivyo hata sura za mwanzo, zikiangalia mbele, kile ambacho ningekiita maandalizi ya kurithi nchi, sura ya 1 hadi 5. Kujiandaa kuvuka Yordani.

Kujitakasa. Kukumbuka vitu na kadhalika. Yote hayo ni maandalizi ya kurithi nchi.

Kwa hivyo, tunaweza kuzungumzia mada ya sura ya 1, sura ya 2, au sura ya 3 kwa masharti yao wenyewe. Lakini kwa upande wa muhtasari wa kitabu, ikiwa hili ni jambo halali ambalo tumelipata kutoka chini. Basi kila sehemu ya kitabu inapaswa kuweza kuelekeza hilo na kuliona kama sehemu ya muhtasari wa jumla.

Kwa hivyo, hii itakuwa kauli yangu kuhusu kile ninachokiona kama muhtasari wa kitabu chote. Kila sehemu ya kitabu ingechangia hili kwa njia fulani. Kuna njia tofauti za kulisema.

Sisemi kwamba hii ndiyo njia pekee. Lakini katika utafiti wangu mwenyewe, hivi ndivyo nilivyofikia hatua hii. Kisha, tutaangalia kile ninachokiona kama baadhi ya mada.

Kwa namna fulani chini ya mada hii kuu. Au tunaweza kuiita hii theolojia ya kitabu cha Yoshua. Na ningeaona mambo saba makubwa.

Mada kuu saba katika kitabu. Baadhi ni muhimu zaidi kuliko zingine. Tutaziendeleza tunapopitia sehemu tofauti.

Lakini hakika, mada ya nchi, ya nchi ya ahadi, ni muhimu. Hilo linaangaziwa tena na tena. Iliahidiwa kwa Ibrahimu miaka iliyopita.

Imerudiwa katika vizazi vyote. Na sasa hatimaye wanaielewa. Na kisha mada ya pili ni mada ya ahadi za Mungu.

Kwa hivyo, tayari nimeshataja hilo. Na tutaangazia hilo kwa namna fulani. Kuna marejeleo ya ahadi kwa Ibrahimu, lakini pia kwa Musa.

Na kisha hata ndani ya kitabu chenyewe. Mungu aliahidi hili, na kisha likatokea. Na utimilifu wa ahadi ni mada ndogo ya kuvutia pia.

Agano la tatu lingekuwa agano. Na agano ambalo Mungu alifanya na Ibrahimu. Tena, ikiwa ni pamoja na ahadi.

Lakini pia agano ambalo Mungu alifanya kupitia Musa. Sheria ambayo Mungu aliwapa watu na jinsi watu walivyopaswa kutii na kufuata. Hilo linaunda, kwa namna fulani ni kama msingi wa kitabu cha Yoshua.

Sio jambo kuu, lakini lipo. Mada ya kuvutia ni kwamba, ya nne itakuwa mada ya utii. Fikiria kuhusu Israeli wakati wa Musa na kutangatanga jangwani.

Kwa kiasi kikubwa Israeli ilikuwa watu waasi sana. Kwa mfano, ningekiona kitabu cha Hesabu katika sehemu za masimulizi ya kihistoria. Pale ambapo hadithi inasimuliwa.

Unaona uasi mara kwa mara dhidi ya mamlaka ya Musa na Haruni. Na dhidi ya Mungu mwenyewe. Na Musa alimwasi Mungu.

Na mambo mengi hayo. Kwa hivyo hapa katika kitabu cha Yoshua, tunaona picha tofauti sana. Tunaona maana ya, tunajaribu kufanya mambo tofauti sasa.

Hatutajaribu kurudia makosa ya zamani. Na kuna hisia ya kila mtu zaidi katika ukurasa mmoja kumfuata Bwana. Sasa sivyo ilivyo kila wakati.

Kuna baadhi ya mambo yasiyo ya lazima hapo. Lakini kuna mada muhimu ya utii. Hakika Mungu anahimiza utii.

Na watu, kwa sehemu kubwa, huifuata. Mada ya tano ningeiona ni mada nzima ya usafi wa ibada. Wazo la utakatifu.

Na neno takatifu lenyewe halijatumika mara nyingi sana katika kitabu. Lakini wazo lipo. Kimsingi, wazo la utakatifu katika Agano la Kale ni wazo la kutengana nje na mbali.

Kutoka kwa kile kilicho kiovu, kile kilicho najisi, kile ambacho si kitakatifu. Na Israeli inapaswa kujitenga na sanduku mwanzoni, kutoka kwa Wakanaani wenyewe. Katika hili kuna majadiliano kuhusu uharibifu wa Wakanaani ambayo tutazungumzia katika sehemu nyingine.

Lakini wazo hilo la usafi wa ibada, kwamba Israeli itakua mahali papya, ikitekeleza ibada yao kwa Bwana kwa njia sahihi, ni sehemu muhimu ya kitabu. Jambo la sita ningeona, mada ya sita, lingekuwa mada ya uongozi wa kimungu. Yoshua mwenyewe amepewa jukumu kama kiongozi.

Kwa sehemu kubwa katika vitabu, anaonekana kama kiongozi bora mwenye makosa machache sana. Na tunajifunza masomo mazuri kuhusu uongozi hapo. Na mwishowe, mada ya kupumzika.

Tuna wazo la nchi kupumzika. Na sehemu ya zawadi ya Mungu, ahadi, ni kwamba watu wanapaswa kupumzika na nchi kupumzika. Kwa hivyo, kwa namna fulani, tukifikiria kuhusu mtiririko wa Pentateuki, tutazungumzia hili katika sehemu nyingine kuhusu muktadha wa fasihi.

Lakini mtiririko wa Pentateuki unatazama mbele kuelekea kuingia na kupokea nchi ya ahadi. Na kitabu cha Yoshua kinatazama nyuma na kusema, tuko hapa. Na huu sio utimilifu wa haya yote.

Tuna pumziko. Kwa hivyo hiyo itakuwa mada kuu saba chini ya kauli mbiu ya mada ambayo nimekupa kwa sasa.

Huu ni Dkt. David Howard na mafundisho yake kuhusu Yoshua kupitia Ruthu. Huu ni kipindi cha 2, Utangulizi wa Yoshua, sehemu ya 2, Mada na Theolojia.